

Prace szczególnie niebezpieczne

Autor: Marek Gałusza

Definicja

Prace szczególnie niebezpieczne

prace, o których mowa w rozdziale 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz prace określone jako szczególnie niebezpieczne w innych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy lub w instrukcjach eksploatacji urządzeń i instalacji, a także inne prace o zwiększonym zagrożeniu lub wykonywane w utrudnionych warunkach, uznane przez pracodawcę jako szczególnie niebezpieczne

Podstawowe obowiązki pracodawcy:

- **ustalenie i aktualizowanie wykazu prac szczególnie niebezpiecznych występujących w zakładzie pracy**
- **określenie szczegółowych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych, w szczególności zapewnienie:**
 - bezpośredniego nadzoru nad tymi pracami wyznaczonych do tego celu osób,
 - odpowiednich środków zabezpieczających
 - instruktażu pracowników (m.in. imiennego podziału zadań i kolejności ich wykonywania)
- **zapewnia, aby dostęp do miejsc wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych miały jedynie osoby upoważnione i odpowiednio poinstruowane**

Prace szczególnie niebezpieczne

(rozporządzenie MPiPS z 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy)

- roboty budowlane, rozbiórkowe, remontowe i montażowe prowadzone bez wstrzymania ruchu zakładu pracy lub jego części
- prace w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i w innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych
- prace przy użyciu materiałów niebezpiecznych
- prace na wysokości

Wybrane prace wymagające szczególnej sprawności psychofizycznej (rozporządzenie MPiPS z 28.05.1996 r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej)

- prace przy obsłudze suwnic sterowanych z kabiny i zdalnie sterowanych,
- prace przy obsłudze podnośników i platform hydraulicznych,
- prace przy obsłudze układnic magazynowych
- prace przy obsłudze żurawi wieżowych i samojezdnych
- prace operatorów samojezdnych ciężkich maszyn budowlanych i maszyn drogowych
- prace przy obsłudze urządzeń mechanicznych, związanych z czynnościami wyburzeniowymi
- prace operatorów pulpitów sterowniczych urządzeń technologicznych wielofunkcyjnych i wielozadaniowych
- prace kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 16 ton i długości powyżej 12 m
- prace przy liniach napowietrznych niskich, średnich i wysokich napięć
- prace przy obsłudze urządzeń ciśnieniowych, podlegających pełnemu dozorowi technicznemu
- prace przy obsłudze instalacji chemicznych do produkcji gazów toksycznych lub tworzących mieszaniny wybuchowe z powietrzem
- prace przy materiałach łatwo palnych, środkach toksycznych i materiałach biologicznie zakaźnych
- prace przy wytwarzaniu, transportowaniu, wydawaniu i stosowaniu materiałów wybuchowych i samozapalnych
- prace na wiaduktach i mostach

Wybrane prace niebezpieczne przy urządzeniach energetycznych (rozporządzenie ME z 28.08.2019 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych)

- wewnątrz niebezpiecznych przestrzeni zamkniętych
- niebezpieczne pod względem pożarowym wykonywane w strefach zagrożenia wybuchem
- z zakresu konserwacji, remontów, montażu, kontrolno-pomiarowe:
 - wykonywane w pobliżu nieosłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części, znajdujących się pod napięciem
 - przy urządzeniach elektroenergetycznych odłączonych od napięcia, lecz uziemionych w taki sposób, że żadne z uziemień nie jest widoczne z miejsca wykonywania pracy
- z zakresu konserwacji, remontów, kontrolno-pomiarowe wykonywane:
 - przy urządzeniach elektroenergetycznych znajdujących się pod napięciem
 - w wykopach lub rowach przy gazociągach i innych urządzeniach gazowniczych lub rurociągach sieci ciepłych
- w wykopach lub na wysokości
- przy odłączonych od napięcia lub znajdujących się w budowie elektroenergetycznych liniach napowietrznych, które krzyżują się w strefie ograniczonej uziemieniami ochronnymi z liniami znajdującymi się pod napięciem lub mogącymi znaleźć się pod napięciem, w tym przewodami napowietrznej sieci trakcyjnej
- na skrzyżowaniach linii elektroenergetycznych znajdujących się pod napięciem lub mogących znaleźć się pod napięciem i przewodami napowietrznej sieci trakcyjnej
- przy odłączonym od napięcia torze wielotorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej o napięciu 1 kV i powyżej, jeżeli którykolwiek z pozostałych torów linii pozostaje pod napięciem
- konserwacyjne, remontowe lub montażowe przy urządzeniach i instalacjach rozładowniczych paliw płynnych i gazowych
- związane z identyfikacją i przecinaniem kabli elektroenergetycznych

Inne wybrane akty prawne, w których wyróżniono prace szczególnie niebezpieczne*

- rozporządzenie Ministrów Komunikacji oraz Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 10 lutego 1977 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót drogowych i mostowych**
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 1 października 1993 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy eksploatacji, remontach i konserwacji sieci kanalizacyjnych**
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 6 września 1999 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy magazynowaniu, napełnianiu i rozprowadzaniu gazów płynnych**
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych**
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych**
- rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji i magazynowaniu gazów, napełnianiu zbiorników gazami oraz używaniu i magazynowaniu karbidu**
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 grudnia 2009 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i eksploatacji sieci gazowych oraz uruchamianiu instalacji gazowych gazu ziemnego**
- rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 czerwca 2016 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na pole elektromagnetyczne**
- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2017 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym.**

* Mogą być też opisane zwrotami „prace niebezpieczne”, „prace wykonywane przez dwie osoby”, „prace na polecenie pisemne”, „asekurowanie przez drugiego pracownika”.

Podstawy prawne

- rozporządzenie MPiPS z 28.05.1996 r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej
- rozporządzenie MPiPS z 26.09.1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy
- rozporządzenie ME z 28.08.2019 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych